

Vizita Secretarului General al Consiliului Mondial al Bisericilor în România: 15-20 Mai 2012

Secretarul General al Consiliului Mondial al Bisericilor (CMB), Rev. Dr. Olav Fykse Tveit, a vizitat România între 15-20 mai 2012. El a fost însoțit de Pr. Dr. Daniel Buda, Secretar Executiv pentru Relațiile Bisericești și Ecumenice ale CMB. Delegația CMB a ajuns la București în seara zilei de 15 mai și a fost întâmpinată la aeroport de Pr. Dr. Michael Tița, consilier patriarhal pentru Relațiile externe și Pr. Dr. Costin Spiridon, Consilier patriarhal și șef al serviciului de protocol din cadrul Patriarhiei Române. În aceeași seară, delegația CMB a fost invitată la o cină de către Preafericitul Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. La cină au participat de asemenea Înaltpreasfinția Sa Mitropolit Prof. Dr. Nifon de Târgoviște, reprezentantul Bisericii Ortodoxe Române în structurile conducătoare ale CMB și Preasfinția Sa Ciprian Ploieșteanul, episcop vicar patriarhal. Preafericitul Patriarh Daniel l-a primit cu căldură pe Secretarul General al CMB, împărtășindu-i, într-o atmosferă prietenească, viziunea sa cu privire la mișcarea ecumenică, precum și aspecte din experiența sa personală în CMB, din vremea când a fost membru al staff-ului acestuia. Cele mai importante idei discutate au fost: (1) CMB are nevoie acum, mai mult decât oricând, de susținerea tuturor Bisericilor membre; (2) reflecția teologică asupra mișcării ecumenice trebuie să fie întărită. Preafericirea Sa a propus ca CMB să se întoarcă la modul în care pionierii mișcării ecumenice au perceput misiunea și viziunea pentru unitate și să ne lăsăm toți inspirați de ei; (3) planurile cu privire la viitorul Centrului Ecumenic prezentate de Secretarul General al CMB au fost bine primite de Preafericirea Sa Patriarhul Daniel.

În ziua următoare, miercuri 16 mai, Preafericirea Sa Patriarhul Daniel a primit delegația CMB într-o audiență. Discuțiile începute la cină au fost continuate și aprofundate. Preafericirea Sa Patriarhul Daniel a subliniat faptul că este important pentru Bisericile creștine și în special pentru cele care sunt membre ale CMB să încerce să înțeleagă cum anume pot să aibă Evanghelia în centrul misiunii lor creștine. Este de asemenea nevoie ca Bisericile să exprime solidaritate, compasiune și afecțiune unele față de altele, mai ales în situații de conflict. Cu privire la misiunea CMB legată de viitoarea Adunare Generală, Preafericirea Sa a subliniat că noi, ca Biserici, trebuie să luptăm pentru dreptate și pace în lume. Pacea este o componentă esențială a Sfintei Liturghii ortodoxe, căci o vestim de șapte ori în timpul acesteia. Pentru noi, pacea este o realitate care este necesar să fie prezentă, dar în același timp și trebuie să acționăm în favoarea ei. Efortul pentru unitate trebuie să rămână în centrul activităților noastre. Coexistența pașnică la care am ajuns în multe părți ale lumii trebuie să fie urmată de colaborare și cooperare. Cooperarea episodică trebuie să devină permanentă.

Secretarul General al CMB i-a mulțumit Preafericirii Sale pentru modul în care a fost primit în Patriarhie și pentru înțelepciunea ce i-a împărtășit-o. Cu privire la viziunea și planurile de viitor și referindu-se la teme reliefate de Preafericirea Sa, Secretarul General al CMB a subliniat că una dintre prioritățile CMB este aceea de a exprima solidaritate creștină în Crucea lui Hristos. Noi nu putem să ne ignorăm unii pe alții pentru că suntem în Hristos. Documentul “Viziune și Înțelegere comună”, publicat de Comisia Specială pentru Participarea Ortodoxă în CMB, a propus o comunitate (fellowship) în care noi facem ceva împreună. CMB încearcă să exprime solidaritate creștină în acele părți ale lumii unde este cel mai necesar. Într-un astfel de context, dar și acum când CMB pregătește următoarea Adunare Generală, contribuția ortodoxă este deosebit de importantă.

La sfârșitul audienței, Preafericirea Sa a exprimat necesitatea de a avea puncte de conversie și perspective de solidaritate între Biserici și popoare. Noi trebuie să lucrăm împreună în domeniile educației, comportamentului în acțiune, dreptății, păcii, sfințeniei vieții, filantropiei. Filantropia nu este simplă caritate; avem nevoie de o “atitudine și cultură a filantropiei.” Vizitele Secretarului General al CMB ar trebui să continue și să fie încurajate. Aceasta înseamnă a folosi “metoda lui Iisus Hristos” Care nu a stat doar într-un loc, ci a vizitat orașe și sate. În același

timp este important să se creeze evenimente unde Bisericile membre să poată să participe, precum și să fie încurajate Bisericile să se întâlnească la nivel național și regional.

După audiență, Secretarul General CMB a fost invitat la o dezbatere la TRINITAS TV, canalul de televiziune al Patriarhiei Române, cu participarea a doi profesori de teologie de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București. El a răspuns la întrebări cu privire la identitatea și rolul CMB în lume, în special pentru Bisericile Ortodoxe, despre situația mișcării ecumenice azi și relevanța lui în diferite părți ale lumii etc.

După-amiază, Preafericitul Patriarh Daniel și Secretarul General al CMB au fost primiți de Președintele României, Excelența Sa Domnul Traian Băsescu. Preafericitul Patriarh Daniel l-a prezentat pe Secretarul General al CMB, munca și misiunea CMB, precum și pe ceilalți participanți la întâlnire (Înaltpreasfinția Sa Mitropolit Prof. Dr. Nifon și Pr. Dr. Daniel Buda). Secretarul General al CMB a fost prezentat ca “prieten al României”, care a vizitat țara noastră în 2007 cu ocazia Celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene, ca șef al Departamentului de Externe al Bisericii Norvegiei. Președintele României l-a salutat pe Secretarul General al CMB și a subliniat că angajamentul ecumenic al Bisericilor românești, în special al Bisericii Ortodoxe Române, este binecunoscut. Statul român tratează în mod egal toate Bisericile recunoscute oficial, dar are un parteneriat special cu Biserica Ortodoxă Română ca Biserică “profund majoritară.” Statul încearcă să susțină toate comunitățile religioase, însă este conștient că susținerea oferită nu este suficientă pentru necesitățile lor. Viața religioasă a jucat un rol foarte important în istoria poporului român și încă mai joacă un rol important astăzi. Acest fapt este vizibil în modul în care oamenii relaționează cu Biserica în aceste vremuri de criză economică. Discuțiile s-au axat apoi pe relațiile dintre stat și Biserică și pe rolul CMB în diferite părți ale lumii, în special în Orientul Mijlociu.

Seara, delegația CMB a vizitat mănăstirea Pasărea, muzeul acesteia și a fost introdusă în istoria și prezentul acestei importante mănăstiri de maici.

Joi 24 mai, delegația CMB s-a deplasat la Târgoviște, unde a fost mai întâi întâmpinată la reședința mitropolitană de Înaltpreasfinția Sa Mitropolit Prof. Dr. Nifon, de Permanența Arhiepiscopiei Târgoviștei și de alți oficiali. Apoi a fost ținut un scurt serviciu liturgic (Te Deum) în catedrala mitropolitană a Târgoviștei, la care au participat numeroși credincioși, în special tineri. Secretarul General al CMB a fost invitat să rostească o rugăciune și să se adreseze tinerilor. Au urmat o recepție și un prânz festiv oferite în cinstea Secretarului General al CMB. Au participat în jur de 40 de persoane: cadrele didactice de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Târgoviște, preoți romano-catolici din comunitățile locale, Secretarul de Stat pentru Culte, Prof. Dr. Adrian Lemeni, primarul municipiului Târgoviște, președintele Consiliului Județean Târgoviște, șefii locali ai poliției, armatei, jandarmeriei, rectorul și prorectorul Universității Valachia etc. În drum spre Sibiu, Secretarul General al CMB s-a oprit pentru o jumătate de oră în istorica arhiepiscopie a Râmnicului spre a se întâlni cu Înaltpreasfinția Sa Gherasim (în vârstă de 98 de ani) și cu episcopul vicar, Preasfințitul Emilian.

Vineri, 18 mai, delegația CMB a fost primită de Reinhardt Guib, episcopul Bisericii Lutherane C. A. din România. Domnul episcop Guib s-a prezentat pe el însuși și situația Bisericii sale: Biserica sa, pe care o conduce de doi ani, a fost puternic afectată de fenomenul migrației, însă depune eforturi să găsească un nou rol pentru membrii ei care au rămas în țară și pentru societate. Biserica a devenit o “Biserică de diaspora”, în sensul că majoritatea credincioșilor ei trăiesc în afara granițelor și mențin, în moduri variate, legătura lor cu Biserica mamă. Biserica încearcă de asemenea să participe la reflecția despre ce anume înseamnă 2017 pentru Bisericile reformate din lume, dar și pentru România. Reflecțiile asupra jubileului sunt gândite ecumenic, invitând celelalte Biserici să spună ce anume înseamnă pentru ele astăzi jubileul 2017. Biserica Lutherană C. A. din România va avea anul viitor propria ei sărbătorire a reformatorului ei local, Johannes Honterus.

Episcopul Guib a subliniat că, în general, relațiile cu celelalte Biserici din România sunt bune. S-au făcut anumite eforturi pentru formarea unui Consiliu Național al Bisericilor din România, dar în cele din urmă s-a format un Consiliu Consultativ al Liderilor religioși, care dă o altă dinamică vieții religioase decât un consiliu național. Este încă nevoie de colaborare în domeniul dreptății sociale, în sănătate, pentru tineret etc. Biserica Lutherană C. A. din România a dezvoltat o importantă activitate socială pentru copiii străzii, femeii, bătrâni, unde toți sunt tratați fără nicio diferență bazată pe confesiune, apartenență etnică etc. Secretarul General al CMB a mulțumit pentru modul în care a fost primit și pentru angajamentul acestei Biserici în cadrul CMB. Biserica Lutherană C. A. din România este o Biserică activă în ciuda provocărilor cu care se confruntă. Reflectarea asupra anului 2017 din perspectivă ecumenică este esențială în această parte a Europei, iar diversele moduri în care Biserica se implică în societatea românească este foarte apreciată.

La ora 11:00, Secretarul General al CMB a prezentat o prelegere în cadrul Facultății de Teologie “Andrei Șaguna”, cu titlul: *“Unitatea pe care o căutăm: explorând speranțe și provocări pentru ecumenism astăzi.”* El a fost întâmpinat în Facultate de Înaltpreasfinția Sa Mitropolit Prof. Dr. Laurențiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, de doamna Livia Ilie, prorector al Universității “Lucian Blaga” din Sibiu, de decanul Facultății, Pr. Prof. Dr. Pavel Aurel și de alți profesori. Prelegerea a fost moderată de Înaltpreasfinția Sa Mitropolitul Laurențiu al Ardealului și s-a bucurat de participarea unei largi audiențe, formate din studenți și public interesat de ecumenism.

După prelegere, Secretarul General al CMB a fost invitat la prânz de Înaltpreasfinția Sa Mitropolitul Laurențiu. În timpul prânzului, cei doi și-au împărtășit din experiența lor cu privire la mișcarea ecumenică, mai ales din cadrul celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene. Mitropolitul Laurențiu a vorbit despre experiența sa ca student la Bossey, precum și despre largul angajament ecumenic al Sibiului în trecut și astăzi. În ultimii trei ani, Facultatea de Teologie din Sibiu a găzduit două evenimente ale CMB. Secretarul General al CMB i-a mulțumit Înaltpreasfinției Sale Mitropolitul Laurențiu pentru angajamentul ecumenic exprimat în atât de multe feluri. La sfârșitul întâlnirii, Înaltpreasfinția Sa Mitropolitul Laurențiu l-a informat pe Secretarul General al CMB că Sibiul a fost vizitat de alți doi secretari generali, anume de Willem A. Visser't Hooft în 1962 și de Eugene Carson Blake în 1971, el însă este primul care a ținut o prelegere studenților.

După-amiază, delegația CMB a avut o întâlnire cu Comitetul de Cercetare al Centrului Internațional pentru Ecumenism și Reconciliere interreligioasă și interetnică. Acest Comitet încearcă să reunească toate inițiativele ecumenice din Sibiu spre a nu-și suprapune munca lor, ci pentru a lucra mai coerent. Fiecare organizație și-a prezentat pe scurt activitatea ei. Unele dintre ele sunt profund angajate în activitatea CMB, precum Centrul de Cercetare Ecumenică Sibiu care colaborează cu Departamentul pentru Educație Ecumenică și Teologică sau Fundația Reconciliatio, în al cărei consiliu este reprezentat și CMB. Secretarul General al CMB a răspuns spunând că modelul de colaborare folosit de Comitetul de Cercetare este tot mai mult dezvoltat și în cadrul CMB. Trebuie să ne asigurăm că există un schimb real între diferitele inițiative ecumenice. De asemenea, activitatea academică și de cercetare este parte a muncii ecumenice. Au fost de asemenea identificate anumite căi de colaborare între cele două părți. Seara, delegația CMB s-a deplasat spre Cluj.

Sâmbătă, 19 mai, delegația CMB a avut mai întâi o audiență la Înaltpreasfinția Sa Mitropolitul Andrei al Clujului. Al doilea punct pe agenda zilei a fost o întâlnire cu Rev. Feher Attila, prim-consilier al Bisericii Evanghelic-Lutherane din România. Datorită unor obligații pastorale, episcopul Dezső-Zoltán Adorjani, capul Bisericii Evanghelic-Lutherane, nu a putut să se întâlnească cu delegația CMB. Feher Attila a prezentat situația actuală a Bisericii sale, care a slujit în mod tradițional pe lutheranii maghiari, acum însă de această Biserică aparțin slovacii lutherani din România, precum și o comunitate lutherană de limbă română din București și câteva comunități de limbă germană. În ultimii ani sunt doi pastori lutherani din SUA care lucrează pentru comunități internaționale din Cluj. Biserica are contacte bune cu mai multe Biserici lutherane, precum Biserica Norvegiei, Biserica Evanghelic-Lutherană din America, Biserica Evanghelică Germană etc. S-a subliniat de asemenea că Biserica Evanghelic-Lutherană din România se confruntă cu mai multe provocări: este o Biserică de diaspora (în sensul că credincioșii ei sunt împrăștiați în întreaga Românie); membrii ei reprezintă o întreită minoritate: națională (fiind în mare parte ungurească), protestantă (fiind parte a minorității protestante din România) și inter-protestantă (este lutherană protestantă în cadrul familiei protestante); căsătoriile mixte.

După-amiază, delegația CMB s-a întâlnit cu episcopul Pap Geza, liderul Bisericii Reformate din România. Episcopul Geza și-a prezentat mai întâi Biserica. Bisericele reformate maghiare sunt singurele Biserici reformate cu sistem episcopal. Biserica Reformată din România are două jurisdicții: Cluj și Oradea. Biserica are 16 protopopiate și 450.000 de membri și este o Biserică maghiară minoritară. Anul 1989 a adus libertate și democrație, dar și multe provocări. O altă problemă este că Biserica nu a primit încă înapoi toate proprietățile confiscate în timpul regimului comunist. Doar 1/3 din proprietățile confiscate au fost retrocedate. Cu privire la relațiile ecumenice, episcopul Geza a spus că în mod tradițional România a fost o țară tolerantă. Aici nu au avut loc războaie religioase. Totuși este posibilă și necesară mai multă colaborare. Episcopul Geza a arătat interes special pentru programele de educație teologică oferite de CMB prin Institutul Ecumenic de la Bossey și a promis să trimită studenți sau pastori tineri spre a asigura formarea unei noi generații de specialiști în ecumenism.

La sfârșitul vizitei sale la Bisericele din România, Rev. Dr. Olav Fykse Tveit a declarat: "Poziția Bisericilor în România este una foarte puternică. Ele joacă un rol important în multe dimensiuni ale vieții zilnice. ... Există numeroase dimensiuni inspirante ale vieții bisericești din România care influențează alte tendințe din Europa. O imensă problemă pentru întreaga societate este migrația oamenilor cu educație foarte înaltă spre alte țări europene, ceea ce are un profund impact și asupra Bisericilor."

Pr. Lect. Dr. Daniel Buda, Sibiu/Geneva